

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 3.11.2010
KOM(2010) 618 endelig

2010/0306 (NLE)

Forslag til

RÅDETS DIREKTIV

om håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald

SEK(2010) 1290
SEK(2010) 1289

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

1.1. Baggrunden for og formålet med forslaget

Efter den vellykkede vedtagelse af direktivet om nukleare anlægs nukleare sikkerhed indgår udarbejdelsen af et revideret forslag til lovgivning om håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald i Kommissionens arbejdsprogram for 2010 (punkt 2010/ENER/021).

Forslaget til direktiv fastsætter en retlig ramme på EU-plan for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. Det er en revision af Kommissionens forslag til Rådets direktiv (Euratom) om håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald¹.

Alle medlemsstater har radioaktivt affald. Det frembringes i forbindelse med mange gavnlige aktiviteter såsom elektricitetsproduktion i atomkraftværker og en række radioisotopanvendelser inden for medicin, industri, landbrug, forskning og uddannelse.

Driften af atomreaktorer frembringer også brugt nukleart brændsel. Der findes i øjeblikket to muligheder for håndtering af brugt (dvs. bestrålet) brændsel, nemlig oparbejdning for at genindvinde plutonium og uran til muligt genbrug eller midlertidig oplagring og eventuelt direkte deponering, hvis det brugte brændsel betragtes som affald som en del af den nationale politik. Selv hvis det brugte brændsel oparbejdes², er der dog stadig det "endelige affald", dvs. adskilt, forglasset affald indeholdende den ikkegenbrugte del, som også skal deponeres. Over halvdelen af medlemsstaterne har atomkraftværker. Atomkraftværker er under opførelse og nedlægges, og der er planer om nyopførelser i en række medlemsstater.

Afhængigt af affaldets karakteristika (dvs. indholdet af radionukleider) kræves særlige foranstaltninger for at beskytte menneskers sundhed og miljøet mod de farer, der er forbundet med ioniserende stråling. Det grundlæggende princip i forbindelse med håndtering af radioaktivt affald er indeslutning og isolering fra mennesker og biosfæren i den tid, affaldet indebærer en strålingsfare. Denne fare mindskes med tiden som følge af radioaktivt henfald. Isolation sikres via en række kunstige beskyttelsesbarrierer, og når der er tale om mere langlivet affald også af egenskaberne i den klippe, hvor affaldet deponeres.

Radioaktivt affald klassificeres i lav-, mellem- og højradoaktivt affald alt efter dets aktivitetsniveau. Der kan også sondres mellem kortlivet og langlivet radioaktivt affald³. Kortlivet lav- og mellemradioaktivt affald deponeres typisk i deponeringsanlæg nær overfladen. Med hensyn til højradoaktivt affald er der derimod videnskabelig og teknisk enighed på verdensplan om, at dyb geologisk deponering er den sikreste og mest velegnede løsning⁴.

I EU udgøres over 85 % af det frembragte radioaktive affald af kortlivet lav- og mellemradioaktivt affald, omkring 5 % af langlivet lav- og mellemradioaktivt affald og under

¹ Kommissionens oprindelige forslag 2003 (KOM(2003) 32 endelig udg.) og revideret udgave 2004 (KOM(2004) 526 endelig udg.).

² Via såvel traditionelle som avancerede brændelsesykluspraksisser.

³ Kommissionens henstilling af 15. september 1999 om et klassificeringssystem for fast radioaktivt affald, EFT L 265 af 13.10.1999, s. 37.

⁴ OECD-NEA Radioactive Waste Management Committee: "*Collective Statement on Moving Forward to Geological Disposal of Radioactive Waste*", ISBN 978-92-64-99057-9.

10 % af højradoaktivt affald, som omfatter såvel forglasset affald fra oparbejdning som brugt nukleart brændsel, der betragtes som affald⁵.

Uanset hvordan fremtiden for atomkraft og andre anvendelser ser ud, er der behov for at gennemføre deponering som slutpunktet i håndteringen af eksisterende og fremtidigt radioaktivt affald for at garantere sikkerheden på lang sigt.

Midlertidig oplagring er en vigtig fase i den samlede håndtering af radioaktivt affald, navnlig for brugt nukleart brændsel og højradoaktivt affald, idet affaldet nedkøles effektivt, og strålingsniveauerne nedbringes, hvorved affaldet bliver mere sikkert at håndtere. Der er imidlertid også bred enighed om, at oplagring af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, herunder langtidsoplagring, kun er en foreløbig løsning, der kræver en aktiv og permanent institutionel kontrol. På længere sigt kan kun deponering med dens iboende passive sikkerhedskarakteristika sikre beskyttelse mod alle potentielle farer.

Landene har i sidste ende ansvaret for håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. Desuden er det et bredt accepteret etisk princip, at samfundet bør undgå at pålægge fremtidige generationer urimelige byrder, og dette lægger byrden i tilknytning til en passende håndtering af alt eksisterende affald på den nuværende generation, som har nydt godt af atomkraft eller medicinske indgreb.

Trods disse overvejelser har de fleste lande endnu ikke truffet vigtige beslutninger med hensyn til håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. Dette gælder navnlig brugt nukleart brændsel og højradoaktivt affald. Kun en håndfuld medlemsstater har veletablerede programmer for gennemførelse af deponering. Konsekvenserne af denne forsinkelse er, at fremtidige generationer pålægges byrden med at gennemføre deponering og med at vedligeholde midlertidige oplagringsfaciliteter. Risiciene i tilknytning hertil er indlysende – manglende finansiering, manglende ekspertise, forstyrrelse som følge af uforudsete samfundsændringer, terrortrusler osv.

Sikker håndtering af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel i alle faser fra frembringelse til deponering kræver en national ramme, der sikrer politisk engagement, en klar fordeling af ansvaret og sikring af, at tilstrækkelige videnskabelige, tekniske og finansielle ressourcer er tilgængelige, når der er behov herfor. På grund af spørgsmålets meget følsomme karakter må information af offentligheden og dens deltagelse i beslutningsprocesserne også sikres.

Det generelle mål med dette forslag er derfor at fastsætte en retlig ramme på EU-plan for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald som en integrerende del af en sikker brug af atomenergi til elektricitetsproduktion og af ioniserende stråling inden for medicin, industri, landbrug, forskning og uddannelse.

Følgende er nødvendigt for at nå det generelle politiske mål:

- at sikre, at arbejdstagerne og befolkningen beskyttes mod farer i forbindelse med ioniserende stråling nu, i fremtiden og på tværs af nationale grænser
- at indføre de højeste sikkerhedsstandarder for håndtering af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel
- at undgå at pålægge fremtidige generationer urimelige byrder

⁵ Beretning fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet - Sjette rapport om status for forvaltningen af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel i Den Europæiske Union KOM(2008) 542 endelig, SEK(2008)2416.

- at opnå et vedvarende politisk engagement i håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald på lang sigt
- at sikre, at politiske beslutninger omsættes til klare bestemmelser for gennemførelse af alle skridt i håndteringen af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel fra frembringelse til deponering
- at opnå og opretholde løbende forbedringer af håndteringssystemet baseret på en trinvis beslutningstagning og social accept
- at sikre passende og gennemsigtigt forvaltede finansielle ressourcer, der er tilgængelige, når der er behov herfor, i overensstemmelse med princippet om, at forureneren betaler.

1.2. Eksisterende retsakter, der berører håndteringen af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel - subsidiaritet

Fællesskabets kompetencer med hensyn til brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald stammer fra de civile nukleare aktiviteter, der er omfattet af Euratomtraktaten. I henhold til artikel 2, litra b), i Euratomtraktaten skal der fastsættes ensartede sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed. I artikel 30 bestemmes det, at der i Fællesskabet skal indføres grundlæggende normer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling, og i henhold til artikel 37 skal hver medlemsstat forsyne Kommissionen med alle almindelige oplysninger vedrørende planer om deponering af radioaktivt spild i enhver form.

I overensstemmelse med EU-Domstolens retspraksis udgør bestemmelserne i Euratomtraktatens kapitel 3 om sundhed og sikkerhed et sammenhængende hele, der giver Kommissionen beføjelser af ret betragteligt omfang til at beskytte befolkningen og miljøet mod risici for radioaktiv kontaminering⁶. På baggrund af Domstolens banebrydende afgørelse i sag C-29/99 kan de eksisterende grundlæggende sikkerhedsnormer, der hovedsagelig sigter mod beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling, "suppleres" i Euratomtraktatens betydning med sikkerhedskrav vedrørende sikker håndtering af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel.

Spørgsmålet om håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald er helt klart et område, hvor national lovgivning skal suppleres med lovgivning på EU-plan på grund af sikkerhedens grænseoverskridende aspekt. Samtidig skal Kommissionen i henhold til reglerne for det indre marked sikre ensartede spilleregler for at undgå konkurrenceforvridning.

Den eksisterende europæiske lovgivning omfatter dog ikke alle aktiviteter og anlæg i tilknytning til håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. Aspekter såsom nationale politikker og gennemførelsen af disse samt information af offentligheden og dens deltagelse i beslutningstagningen er ikke medtaget.

⁶ Sag C-187/87, Sml. 1988, s. 5013, og sag C-29/99, Sml. I 2002, s. 11221.

Rådets direktiv om EF-rammebestemmelser for nukleare anlægs nukleare sikkerhed (direktivet om nuklear sikkerhed)⁷ omfatter kun oplagringsanlæg til brugt nukleart brændsel og andre oplagringsanlæg til radioaktivt affald, der befinder sig på det samme sted, og som har direkte tilknytning til nukleare anlæg. Det fastslås dog, at det også er vigtigt at sørge for en sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, bl.a. i lagerfaciliteter og på deponeringsanlæg. Forslaget til direktiv om håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald er således et logisk næste skridt efter direktivet om nuklear sikkerhed.

Af andre retsakter på EU-plan, der er relevante for håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, kan nævnes en fællesskabsordning for hurtig udveksling af information i tilfælde af strålingsfare⁸, kontrol med lukkede højaktive strålekilder og ukontrollerede strålekilder⁹, herunder strålekilder, som ikke længere skal anvendes, håndtering af affald fra udvindingsindustrien¹⁰ (omfatter ikke aspekter i tilknytning til radioaktivitet) og overvågning af og kontrol med overførsel af radioaktivt affald og brugt brændsel^{11,12}. Der findes også en henstilling fra Kommissionen om håndteringen af de finansielle ressourcer til nedlæggelse af nukleare anlæg og til håndtering af brugt brændsel og radioaktivt affald¹³.

På internationalt plan har Det Internationale Atomenergiagentur (IAEA) i samarbejde med andre organisationer udviklet sikkerhedsstandarder, som ikke er juridisk bindende, og hvis indarbejdelse i national lovgivning er frivillig. Alle EU-medlemsstater er medlemmer af IAEA og deltager i vedtagelsen af disse standarder.

Den fælles konvention om sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, der er indgået inden for rammerne af IAEA, er den mest betydningsfulde internationale aftale på dette område. Der findes dog ingen sanktioner for manglende overholdelse. Selv om alle EU-medlemsstaterne (undtagen Malta) og Euratom er kontraherende parter, garanterer de internationalt vedtagne principper og krav, der er fastsat i den fælles konvention og de tilhørende IAEA-sikkerhedsstandarder, derfor ikke en ensartet strategi på EU-plan.

For at sikre gennemførelsen af internationalt vedtagne principper og krav til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald gøres de i forslaget til direktiv juridisk bindende og eksigible. Der fastsættes derfor specifikke krav til anvendelsesområde, indhold og revision af nationale programmer for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.

Den grundlæggende strategi svarer til den, der følges i direktivet om nuklear sikkerhed, dvs. den er forankret i de nationale tilsynsmyndigheders kompetence og i de internationalt anerkendte principper og krav i IAEA's sikkerhedsstandarder og den fælles konvention, hvorved enhver ekstrabyrde på medlemsstaternes myndigheder nedbringes til et minimum.

Ved forslaget til direktiv gennemføres de højeste sikkerhedsstandarder for håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald på en sammenhængende måde, og det vil derved være et eksempel og benchmark for tredjelande og tredjeregioner. Det sikrer, at der gennemføres en deponering af radioaktivt affald uden unødigt forsinkelse.

⁷ Rådets direktiv 2009/71/Euratom, EUT L 172 af 2.7.2009, s. 18–22.

⁸ EFT L 371 af 30.12.1987, s. 76.

⁹ EUT L 346 af 31.12.2003, s. 57.

¹⁰ EUT L 102 af 11.4.2006, s. 15.

¹¹ EUT L 337 af 5.12.2006, s. 21.

¹² EUT L 338 af 17.12.2008, s. 69.

¹³ EUT L 330 af 28.11.2006, s. 31.

2. HØRING AF DE BERØRTE PARTER OG KONSEKVENSANALYSE

Ved udarbejdelsen af det reviderede forslag gennemførte Kommissionen en bred høring via forskellige EU-initiativer som reaktion på en anmodning fra Rådet¹⁴.

I høringen deltog regeringer, nationale tilsynsmyndigheder, organisationer, der forvalter radioaktivt affald, producenter af radioaktivt affald og andre i medlemsstaterne sammen med de forskellige europæiske institutioner, ikkestatslige organisationer og andre partnere. Der blev taget hensyn til et detaljeret bidrag fra European Nuclear Safety Regulators Group (ENSREG). Dette var af central betydning på grund af den specifikke kompetence, som ENSREG er i besiddelse af, idet den repræsenterer de nationale nukleare tilsyns- eller sikkerhedsmyndigheder i alle medlemsstater, både nukleare og ikkenukleare.

Der blev lagt særlig vægt på den samfundsmæssige dimension via en række offentlige høringer, herunder målrettede Eurobarometerundersøgelser¹⁵ og en åben offentlig høring¹⁶. Radioaktivt affald giver anledning til stor bekymring blandt EU's borgere i forbindelse med den fortsatte brug af atomenergi. Et stort flertal går endvidere ind for lovgivning på europæisk plan.

I en grundig konsekvensanalyse blev det konkluderet, at manglen på bindende EU-lovgivning sandsynligvis vil føre til, at centrale beslutninger udskydes med potentielt negative miljømæssige, økonomiske og sociale konsekvenser, herunder urimelige byrder på fremtidige generationer og muligvis konkurrenceforvridning på elmarkedet.

I modsætning hertil vil bindende EU-lovgivning resultere i et ensartet højt sikkerhedsniveau i forbindelse med håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald på EU-plan på lang sigt uden at pålægge fremtidige generationer urimelige byrder eller ødelægge fremtidige generationers mulighed for at opfylde deres egne behov.

3. FORSLAGETS RETLIGE ASPEKTER

Direktivets mål er som anført i *artikel 1* fastsættelse af en ramme på fællesskabsplan for ansvarlig håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, idet det sikres, at medlemsstaterne træffer passende nationale foranstaltninger for at sikre et højt sikkerhedsniveau og opretholde og fremme information af offentligheden og dens deltagelse.

Dets anvendelsesområde (*artikel 2*) omfatter alle faser af håndteringen af brændsel brugt til civile formål og radioaktivt affald fra frembringelse til deponering, men ikke håndteringen af særlige typer affald såsom autoriserede frigivelser og affald fra udvindingsindustrierne, der kan være radioaktivt, idet disse typer affald allerede er omfattet af eksisterende europæisk lovgivning^{17,18}.

¹⁴ Rådets konklusioner juni 2004 om nuklear sikkerhed og sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, 10823/04.

¹⁵ Særlig Eurobarometerundersøgelse 297 (2008) og særlig Eurobarometerundersøgelse 324 (2010).

¹⁶ http://ec.europa.eu/energy/nuclear/consultations/2010_05_31_fuel_waste_en.htm

¹⁷ EFT L 159 af 29.6.1996, s.1.

¹⁸ EUT L 102 af 11.4.2006, s. 15.

Der blev lagt særlig vægt på at sikre, at direktivet er i overensstemmelse med eksisterende europæisk lovgivning, mens de internationalt vedtagne principper og krav, der er fastsat i IAEA's sikkerhedsstandarder og den fælles konvention, gøres juridisk bindende og eksigible. De definitioner, der findes i **artikel 3**, er således i overensstemmelse med definitionerne i såvel den eksisterende europæiske lovgivning som i IAEA's sikkerhedsglossar (den fælles konvention)¹⁹.

De generelle principper for en sikker og bæredygtig håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald er fastlagt i **artikel 4**.

Der er også blevet lagt særlig vægt på at sikre, at forslaget til direktiv er foreneligt med direktivet om nuklear sikkerhed, så alle anlæg til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald har det samme sikkerhedsniveau. Med henblik herpå er strukturen i forslaget til direktiv og i direktivet om nuklear sikkerhed ens, særlig i artikel 5-7, 9, 12 og 16-18.

Forpligtelserne i tilknytning til anvendelse af de generelle principper omfatter:

- en national ramme for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald på lang sigt (**artikel 5**)
- en kompetent tilsynsmyndighed inden for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald (**artikel 6**)
- tilladelsesindehavere har det primære ansvar for sikkerheden (**artikel 7**)
- undervisning og uddannelse for at opnå den krævede ekspertise og de krævede færdigheder (**artikel 9**)
- gennemsigtighed i beslutningstagningen om håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald (**artikel 12**).

På grund af de særlige karakteristika i forbindelse med håndtering af radioaktivt affald indføres der også særlige forpligtelser:

- I **artikel 8** fastsættes sikkerhedsstrategien, herunder kravene til en sikkerhedsmæssig risikoanalyse og en underbyggende sikkerhedsvurdering af anlæg og aktiviteter i tilknytning til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.
- **Artikel 10** vedrører behovet for at sikre, at der er tilstrækkelige finansielle ressourcer til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, når der er behov herfor i overensstemmelse med princippet om, at forureneren betaler.
- **Artikel 11** søger at sikre en passende kvalitet af sikkerheden.

Der er medtaget en betinget række krav til de nationale programmer for håndtering af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel, der er nødvendige for at opfylde målene og kravene.

- **Artikel 13** indeholder de grundlæggende krav til nationale programmer.
- I **artikel 14** introduceres indholdet af et nationalt program.
- I **artikel 15** kræves det, at de nationale programmer skal indberettes til Kommissionen.

¹⁹ <http://www-ns.iaea.org/standards/safety-glossary.htm>

Nogle afsluttende bestemmelser:

- I **artikel 16** fastsættes indberetningskrav, der er forenelige med indberetningsmekanismen i direktivet om nuklear sikkerhed. Medlemsstaterne oplyser Kommissionen om gennemførelsen af forslaget til direktiv, idet de benytter sig af indberetningsprocesserne i den fælles konvention. På grundlag af medlemsstaternes rapporter forelægger Kommissionen en statusrapport for Rådet og Europa-Parlamentet. Medlemsstaterne gennemfører en international peer review af deres nationale rammer og nationale programmer med det formål at nå de krævede høje standarder i håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. Resultaterne af enhver peer review skal rapporteres til medlemsstaterne og Kommissionen, når de foreligger.
- I **artikel 17** fastsættes kravene til gennemførelse af forslaget til direktiv i den nationale lovgivning.
- I **artikel 18 og 19** fastsættes ikrafttrædelsesdatoen for forslaget til direktiv og adressaterne.

4. BUDGETMÆSSIGE KONSEKVENSER

Der er ingen konsekvenser for EU's budget.

Forslag til

RÅDETS DIREKTIV

om håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, særlig artikel 31 og 32,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen udarbejdet efter indstilling fra en gruppe personer udpeget af Det Videnskabelige og Tekniske Udvalg blandt medlemsstaternes videnskabeligt sagkyndige og efter høring af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg²⁰,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet²¹ og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I henhold til artikel 2, litra b), i traktaten skal der indføres ensartede sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed.
- (2) Traktatens artikel 30 fastsætter, at der skal indføres grundlæggende normer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling.
- (3) Ifølge traktatens artikel 37 skal medlemsstaterne forsyne Kommissionen med alle almindelige oplysninger vedrørende planer om deponering af radioaktivt spild.
- (4) Rådets direktiv 96/29/Euratom af 13. maj 1996 om grundlæggende sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling, gælder alle praksisser, som indebærer risiko for ioniserende stråling, der kommer enten fra en kunstig strålekilde eller fra en naturlig strålekilde i de tilfælde, hvor naturligt forekommende radionukleider bearbejdes eller er blevet bearbejdet under hensyn til deres radioaktive, fissionelle eller fertile egenskaber²². Det omfatter også tilladte frigivelser af materialer fra sådanne praksis. Det pågældende direktivs bestemmelser er blevet suppleret med mere specifik lovgivning.
- (5) I overensstemmelse med Domstolen for Den Europæiske Unions (i det følgende benævnt "Domstolen") retspraksis udgør bestemmelserne i traktatens kapitel 3 om sundhed og sikkerhed et sammenhængende hele, der giver Kommissionen beføjelser af ret betragteligt omfang til at beskytte befolkningen og miljøet mod risici for radioaktiv kontaminering²³.

²⁰

.....

²¹

.....

²²

EFT L 159 af 29.6.1996, s. 1.

²³

Sag C-187/87, Sml. 1988, s. 5013, og sag C-29/99, Sml. I 2002, s. 11221.

- (6) I Rådets beslutning 87/600/Euratom af 14. december 1987 om en fællesskabsordning for hurtig udveksling af information i tilfælde af strålingsfare²⁴ opstilledes rammerne for anmeldelse af strålingsfare og udsendelse af oplysninger, som medlemsstaterne har brug for til at beskytte befolkningen i tilfælde af strålingsfare. Rådets direktiv 89/618/Euratom af 27. november 1989 om oplysning af befolkningen om, hvorledes den skal forholde sig, samt om sundhedsmæssige foranstaltninger i tilfælde af strålingsfare²⁵ pålagde medlemsstaterne at underrette befolkningen i tilfælde af strålingsfare.
- (7) Rådets direktiv 2003/122/Euratom af 22. december 2003 vedrører kontrol med lukkede højaktive strålekilder og ukontrollerede strålekilder²⁶, herunder strålekilder, som ikke længere skal anvendes.
- (8) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/21/EF af 15. marts 2006 om håndtering af affald fra udvindingsindustrien og om ændring af direktiv 2004/35/EF²⁷ omfatter håndtering af affald fra udvindingsindustrier, som kan være radioaktivt, dog ikke de aspekter, der er specifikke for radioaktivitet, idet de behandles i henhold til Euratomtraktaten.
- (9) I Rådets direktiv 2006/117/Euratom af 20. november 2006²⁸ fastlægges en fællesskabsordning for overvågning af og kontrol med grænseoverskridende overførsler af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel. Dette direktiv blev suppleret med Kommissionens henstilling 2008/956/Euratom af 4. december 2008 om kriterier for eksport af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel til tredjelande²⁹.
- (10) I Rådets direktiv 2009/71/Euratom af 25. juni 2009 om EF-rammebestemmelser for nukleare anlægs nukleare sikkerhed³⁰ defineres medlemsstaternes forpligtelser til at fastsætte og opretholde en national ramme for nuklear sikkerhed. Dette direktiv vedrører navnlig nukleare anlægs nukleare sikkerhed, men det fastslås, at det også er vigtigt at sørge for en sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, bl.a. i lagerfaciliteter og på deponeringsanlæg. Direktiv 2009/71/Euratom omfatter dog ikke alle anlæg og aspekter i tilknytning til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.
- (11) Direktiv 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet, ændret ved direktiv 97/11/EF, direktiv 2003/35/EF og direktiv 2009/31³¹, finder anvendelse på anlæg til håndtering af brugt nukleart brændsel og anlæg til håndtering af radioaktivt affald, for så vidt de er omfattet af bilag I til dette direktiv.

²⁴ EFT L 371 af 30.12.1987, s. 76.

²⁵ EFT L 357 af 7.12.1989, s. 31.

²⁶ EUT L 346 af 31.12.2003, s. 57.

²⁷ EUT L 102 af 11.4.2006, s. 15.

²⁸ EUT L 337 af 5.12.2006, s. 21.

²⁹ EUT L 338 af 17.12.2008, s. 69.

³⁰ EUT L 172 af 2.7.2009, s. 18.

³¹ EFT L 175 af 5.7.1985, s. 40.

- (12) I Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmers virkning på miljøet³² bestemmes det, at der skal udføres konsekvensvurderinger af alle planer og programmer, som udarbejdes for en række sektorer, og som fastsætter en ramme for fremtidige anlægstilladelser til projekter, der er opført i bilag I og II til Rådets direktiv 85/337/EØF.
- (13) I Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger³³ henvises der til radioaktivt affald i definitionen af "miljøoplysninger".
- (14) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/35/EF af 26. maj 2003 om mulighed for offentlig deltagelse i forbindelse med udarbejdelse af visse planer og programmer på miljøområdet³⁴ finder anvendelse på de planer og programmer, der er omfattet af direktiv 2001/42.
- (15) Kommissionens henstilling af 24. oktober 2006 om forvaltningen af de finansielle ressourcer til nedlæggelse af nukleare anlæg og til forvaltning af brugt brændsel og radioaktivt affald³⁵ fokuserer på finansieringens tilstrækkelighed, dens finansielle sikkerhed og dens gennemsigtighed for at sikre, at midlerne kun bruges til de tilsigtede formål.
- (16) I den eksisterende fællesskabslovgivning findes der ingen specifikke regler, der garanterer en sikker og bæredygtig håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald i alle faser fra frembringelse til deponering.
- (17) Den fælles konvention om sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald (i det følgende benævnt "den fælles konvention")³⁶ indgået inden for rammerne af IAEA, som Euratom og næsten alle medlemsstater er kontraherende parter i, sigter mod at opnå og opretholde et højt sikkerhedsniveau på verdensplan i tilknytning til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald via en intensivning af nationale foranstaltninger og internationalt samarbejde.
- (18) I 2006 opdaterede IAEA hele sit korpus af standarder og offentliggjorde de grundlæggende sikkerhedsprincipper³⁷, som Euratom, OECD/NEA og andre internationale organisationer sponsorerede i fællesskab. Som de fælles sponsorerede organisationer har fastslået, vil anvendelse af de grundlæggende sikkerhedsprincipper fremme anvendelsen af internationale sikkerhedsstandarder og sikre større overensstemmelse mellem de forskellige landes ordninger. Det er derfor ønskeligt, at alle landene tilslutter sig og slår til lyd for disse principper. Principperne vil være bindende for IAEA i forbindelse med dens arbejde og for landene i forbindelse med arbejde, som IAEA bistår med. Lande eller sponsorerede organisationer kan vedtage principper efter eget skøn for anvendelse på deres egne aktiviteter.
- (19) Den fælles konvention udgør et incitament, da det ikke indebærer nogen sanktioner for manglende overholdelse. De sikkerhedsstandarder, som IAEA har udviklet i samarbejde med Euratom, OECD/NEA og andre internationale organisationer, er heller ikke hverken juridisk bindende eller eksigible.

³² EFT L 197 af 21.7.2001, s. 30.

³³ EFT L 41 af 14.2.2003, s. 26.

³⁴ EUT L 156 af 25.6.2003, s. 17.

³⁵ EUT L 330 af 28.11.2006, s. 31.

³⁶ INFCIRC/546 af 24. december 1997.

³⁷ Grundlæggende sikkerhedsprincipper, Safety Fundamentals No. SF-1, IAEA, Wien, 2006.

- (20) Efter Rådets opfordring til at nedsætte en EU-gruppe på højt plan som anført i konklusionerne af 8. maj 2007 om nuklear sikkerhed og sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald blev European Nuclear Safety Regulators Group (ENSREG) nedsat ved Kommissionens afgørelse 2007/530/Euratom af 17. juli 2007 om nedsættelse af en europæisk gruppe på højt plan om nuklear sikkerhed og affaldshåndtering³⁸ for at bidrage til gennemførelsen af Fællesskabets mål på området håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.
- (21) De første konklusioner og henstillinger fra ENSREG afspejledes i Rådets resolution af 16. december 2008 om håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. I juli 2009 blev den første ENSREG-rapport³⁹ forelagt for Kommissionen, og den blev videresendt til Europa-Parlamentet og Rådet i september. Den afspejledes i Rådets konklusioner af 10. november 2009⁴⁰, hvori Rådet endvidere opfordrer Kommissionen til fuldt ud at udnytte ENSREG's ekspertise i forbindelse med overvejelser vedrørende forslag til retligt bindende instrumenter om sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.
- (22) Europa-Parlamentet krævede harmoniserede standarder for håndtering af radioaktivt affald⁴¹ og opfordrede Kommissionen til at revidere de relevante udkast til lovgivningsforslag og fremsætte et nyt forslag til direktiv om håndtering af radioaktivt affald⁴².
- (23) Der er voksende anerkendelse i Unionen og på verdensplan af behovet for en ansvarlig udnyttelse af atomenergi, omfattende navnlig nuklear sikkerhed. I denne forbindelse skal spørgsmålet om håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald tages op for at garantere en sikker, optimal og bæredygtig anvendelse af atomenergi.
- (24) Det er op til medlemsstaterne at fastsætte deres energimix, men alle medlemsstater frembringer radioaktivt affald, uanset om de har atomreaktorer eller ej. Radioaktivt affald stammer hovedsagelig fra aktiviteter i det nukleare brændselskredsløb såsom drift af atomkraftværker og oparbejdning af brugt nukleart brændsel, men også fra andre aktiviteter såsom anvendelser af radioaktive isotoper inden for medicin, forskning og industri.
- (25) Driften af atomreaktorer frembringer også brugt nukleart brændsel. Den enkelte medlemsstat kan fastlægge sin brændselskredsløbspolitik og betragte brugt nukleart brændsel som en værdifuld ressource, der kan oparbejdes, eller beslutte at deponere det som affald. Uanset hvilken løsning der vælges, bør deponering af højradioaktivt affald, adskilt ved oparbejdning, eller brugt nukleart brændsel, der betragtes som affald, tages under overvejelse.
- (26) De samme sikkerhedsmål bør finde anvendelse på håndtering af brugt nukleart brændsel og håndtering af radioaktivt affald. I erkendelse heraf indeholder den fælles konvention og IAEA's sikkerhedsstandarder de samme forpligtelser for deponering af brugt nukleart brændsel som for deponering af radioaktivt affald.

³⁸ EUT L 195 af 17.7.2007, s. 44.

³⁹ Rapport fra European Nuclear Safety Regulators Group, juli 2009.

⁴⁰ Rådets konklusioner om rapporten fra Europeans Nuclear Regulators Group af 10. november 2009.

⁴¹ Europa-Parlamentets betænkning om evaluering af Euratom - 50 års europæisk nuklear politik af 10. maj 2007.

⁴² Betænkning om evaluering af Euratom - 50 års europæisk nuklear politik, A6-0129/2007.

- (27) Radioaktivt affald, herunder brugt nukleart brændsel, der betragtes som affald, kræver langvarig indeslutning og isolering fra mennesker og deres miljø. Dets særlige karakteristika (dvs. indholdet af radionukleider) kræver særlige foranstaltninger for at beskytte menneskers sundhed og miljøet mod de farer, der er forbundet med ioniserende stråling, herunder deponering i passende anlæg som slutpunktet for håndteringen heraf. Oplagring af radioaktivt affald, herunder langtidsopbevaring, er en foreløbig løsning, men ikke et alternativ til deponering.
- (28) En national klassificeringsordning for radioaktivt affald bør støtte disse særlige foranstaltninger under fuld hensyntagen til de forskellige typer af og karakteristika ved radioaktivt affald. De nøjagtige kriterier, hvorefter affald henføres til en bestemt affaldsklasse, vil afhænge af den konkrete situation i landet i relation til affaldets art og de deponeringsmuligheder, der er til disposition eller under overvejelse.
- (29) Den typiske deponeringsmetode til kortlivet lav- og mellemradioaktivt affald er deponering nær overfladen. Efter 30 års forskning er det bredt anerkendt på teknisk plan, at dyb geologisk deponering er den mest sikre og mest velegnede løsning som slutpunktet for håndtering af højradoaktivt affald og brugt nukleart brændsel, der betragtes som affald. Udviklingen i retning af gennemførelse af deponering bør derfor videreføres.
- (30) Selv om hver enkelt medlemsstat har ansvaret for sin egen politik vedrørende håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, bør denne politik respektere de relevante grundlæggende sikkerhedsprincipper fastsat af IAEA⁴³. De enkelte medlemsstater har en etisk forpligtelse til at undgå enhver urimelig byrde på fremtidige generationer med hensyn til eksisterende brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald samt det affald, der forventes fra nedlæggelse af eksisterende nukleare anlæg.
- (31) Med henblik på en ansvarlig håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald skal hver enkelt medlemsstat fastlægge en national ramme, som sikrer politiske forpligtelser og en trinvis beslutningstagning via passende lovgivning, regulering og organisering med en klar fordeling af ansvaret.
- (32) At ansvaret for en sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald i sidste ende ligger hos medlemsstaterne, er et grundlæggende princip, der stadfæstes i den fælles konvention. Dette princip om nationalt ansvar og princippet om, at det primære ansvar for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald påhviler tilladelsesindehaveren under den kompetente nationale tilsynsmyndigheds kontrol, bør fremmes, og den kompetente tilsynsmyndigheds rolle og uafhængighed bør styrkes med dette direktiv.
- (33) Der bør udarbejdes et nationalt program for at sikre gennemførelse i national ret af politiske beslutninger via klare bestemmelser for en rettidig gennemførelse af alle trin i håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald fra frembringelse til deponering. Dette bør omfatte alle aktiviteter i tilknytning til manipulation, forbehandling, behandling, emballering, oplagring eller deponering af radioaktivt affald. Det nationale program kan bestå af et referencedokument eller en række dokumenter.

⁴³ Grundlæggende sikkerhedsprincipper, Safety Fundamentals No. SF-1, IAEA, Wien, 2006.

- (34) De forskellige trin i håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald hænger nøje sammen. Beslutninger truffet på et enkelt trin kan berøre et efterfølgende trin. Ved udviklingen af nationale programmer bør der derfor tages hensyn til en sådan sammenhæng.
- (35) Gennemsigtighed er vigtig i forbindelse med håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. Der bør skabes gennemsigtighed ved at kræve en effektiv oplysning af offentligheden og mulighed for alle de berørte aktører for at deltage i beslutningsprocesserne.
- (36) Samarbejde mellem medlemsstaterne og på internationalt plan kan lette og fremskynde beslutningstagningen via adgang til ekspertise og teknologi.
- (37) Nogle medlemsstater mener, at deling af anlæg til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, herunder deponeringsanlæg, er en potentielt gavnlig løsning, når den er baseret på en aftale mellem de berørte medlemsstater.
- (38) Ved gennemførelsen af dette direktiv bør medlemsstaterne vedtage en strategi for et bestemt anlæg eller en bestemt aktivitet, der er proportional med den potentielle fare, som faciliteten eller aktiviteten frembyder (gradueret strategi), og fremsætte passende begrundelser herfor i den sikkerhedsmæssige risikoanalyse.
- (39) Den sikkerhedsmæssige risikoanalyse og den graduerede strategi bør danne grundlaget for beslutninger i tilknytning til udvikling, drift og lukning af et deponeringsanlæg og bør muliggøre identifikation af usikkerhedsområder, der bør være genstand for særlig opmærksomhed, for yderligere at forbedre forståelsen af de aspekter, der påvirker deponeringssystemets sikkerhed, herunder naturlige (geologiske) og kunstige beskyttelsesbarrierer og deres udvikling over tid. Den sikkerhedsmæssige risikoanalyse bør omfatte resultaterne af sikkerhedsvurderingen og oplysninger om robustheden og pålideligheden af sikkerhedsvurderingen og antagelserne heri. Den bør derfor indeholde en række argumenter og beviser til støtte for sikkerheden i forbindelse med et anlæg eller en aktivitet til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.
- (40) Det fastslås, at der bør tages hensyn til alle farerne i tilknytning til brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald i den nationale ramme, men dette direktiv omfatter ikke ikke-radiologiske farer, som henhører under traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.
- (41) Opretholdelse og yderligere udvikling af kompetencer og færdigheder inden for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald som et vigtigt element i sikring af et højt sikkerhedsniveau bør baseres på en kombination af læring via driftserfaring, videnskabelig forskning og teknologisk udvikling og teknisk samarbejde mellem alle aktører.
- (42) Peer review af nationale programmer kan være en fremragende metode til opbygning af tillid og tiltro til håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald i EU med det formål at udvikle og udveksle erfaring og sikre høje standarder —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

Artikel 1

Genstand og formål

- 1) Dette direktiv fastsætter en fællesskabsramme for sikring af en ansvarlig håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.
- 2) Det sikrer, at medlemsstaterne indfører passende nationale ordninger for et højt sikkerhedsniveau i forbindelse med håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald for at beskytte arbejdstagerne og befolkningen mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling.
- 3) Det opretholder og fremmer oplysning af offentligheden og dens deltagelse vedrørende håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.
- 4) Dette direktiv supplerer de grundlæggende normer, der er omhandlet i traktatens artikel 30, med hensyn til sikkerhed i tilknytning til brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald og berører ikke direktiv 96/29/Euratom.

Artikel 2

Anvendelsesområde

- 1) Dette direktiv finder anvendelse på:
 - a) alle faser af håndteringen af brugt nukleart brændsel, når det brugte brændsel stammer fra driften af civile atomreaktorer eller håndteres i civile aktiviteter
 - b) alle faser af håndteringen af radioaktivt affald fra frembringelse til deponering, når det radioaktive affald stammer fra civile aktiviteter eller håndteres i civile aktiviteter.
- 2) Affald fra udvindingsindustrier, der kan være radioaktivt affald og henhører under anvendelsesområdet for direktiv 2006/21/EF, er ikke omfattet af dette direktiv.
- 3) Dette direktiv finder ikke anvendelse på godkendte frigivelser.

Artikel 3

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) "lukning": afslutning af alle operationer på et tidspunkt efter anbringelsen af brugt nukleart brændsel eller radioaktivt affald i deponeringsanlægget, herunder det afsluttende anlægsarbejde eller andet arbejde, der er nødvendigt for at bringe anlægget i en stand, der vil være sikker på lang sigt
- 2) "kompetent tilsynsmyndighed": en myndighed eller et system af myndigheder, der er udpeget i en medlemsstat på området regulering af sikkerheden i tilknytning til håndtering af brugt nukleart brændsel eller radioaktivt affald som omhandlet i artikel 6
- 3) "deponering": anbringelse af brugt nukleart brændsel eller radioaktivt affald på et dertil godkendt anlæg uden tanke på senere udtagning
- 4) "tilladelse": et officielt dokument, der er udstedt under en medlemsstats jurisdiktion, og hvorved der gives tilladelse til gennemførelse af enhver aktivitet i tilknytning til håndtering af brugt nukleart brændsel eller radioaktivt affald, eller hvorved ansvaret for placering, design, opførelse, ibrugtagning, drift, afvikling eller lukning af et

anlæg til håndtering af brugt nukleart brændsel eller et anlæg til radioaktivt affald overdrages

- 5) "tilladelsesindehaver": en juridisk eller fysisk person, der har det overordnede ansvar for enhver aktivitet eller ethvert anlæg i tilknytning til håndtering af brugt nukleart brændsel eller radioaktivt affald som anført i tilladelsen
- 6) "radioaktivt affald": luftformigt, flydende eller fast radioaktivt materiale, som medlemsstaten eller en fysisk eller juridisk person, hvis afgørelse accepteres af medlemsstaten, ikke finder yderligere anvendelse for, og som i sin egenskab af radioaktivt affald kontrolleres af en kompetent tilsynsmyndighed efter medlemsstatens love og bestemmelser
- 7) "håndtering af radioaktivt affald": alle aktiviteter i forbindelse med manipulation, forbehandling, behandling, emballering, oplagring eller deponering af radioaktivt affald, dog ikke dets overførsel
- 8) "anlæg til håndtering af radioaktivt affald": et anlæg, hvis hovedformål er håndtering af radioaktivt affald
- 9) "oparbejdning": en proces eller aktivitet, hvis formål er at udvinde fissile eller fertile materialer af brugt nukleart brændsel med henblik på fornyet anvendelse
- 10) "brugt nukleart brændsel": nukleart brændsel, der er blevet bestrålet i og permanent fjernet fra en reaktorkerne; brugt nukleart brændsel kan enten betragtes som en brugbar ressource, der kan oparbejdes, eller det kan være beregnet til endelig deponering, hvis det betragtes som radioaktivt affald
- 11) "håndtering af brugt nukleart brændsel": alle aktiviteter i tilknytning til manipulation, oplagring, oparbejdning eller deponering af brugt nukleart brændsel, dog ikke dets overførsel
- 12) "anlæg til håndtering af brugt nukleart brændsel": et anlæg, hvis hovedformål er håndtering af brugt nukleart brændsel
- 13) "oplagring": opbevaring af brugt nukleart brændsel eller radioaktivt affald på et dertil godkendt anlæg med henblik på senere udtagning.

Artikel 4

Generelle principper

- 1) Medlemsstaterne udformer og opretholder nationale politikker vedrørende håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. De har i sidste ende ansvaret for håndteringen af deres brugte brændsel og radioaktive affald.
- 2) Medlemsstaterne sørger for,
 - a) at frembringelsen af radioaktivt affald holdes på det praktisk gennemførlige minimum med hensyn til både aktivitet og volumen ved hjælp af passende udformningsforanstaltninger og af drifts- og afviklingspraksis, herunder genvinding og genbrug af traditionelle materialer
 - b) at den indbyrdes forbindelse mellem de forskellige trin i frembringelsen og håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald tages i betragtning
 - c) at fremtidige generationer ikke pålægges urimelige byrder
 - d) at brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald håndteres sikkert, herunder på lang sigt.
- 3) Radioaktivt affald skal deponeres i den medlemsstat, hvor det er frembragt, medmindre der er indgået aftaler mellem medlemsstaterne om anvendelse af deponeringsanlæg i en af dem.

Artikel 5

Nationale rammebestemmelser

- 1) Medlemsstaterne indfører og opretholder passende lovgivningsmæssige, tilsynsmæssige og organisatoriske rammebestemmelser (i det følgende benævnt "de nationale rammebestemmelser") for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, der fordeler ansvarsområder og sørger for koordinering mellem de relevante statslige myndigheder på lang sigt. De nationale rammebestemmelser skal omfatte:
 - a) et nationalt program for gennemførelsen af politikken for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald
 - b) nationale krav til en sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald
 - c) en tilladelsesordning for aktiviteter og anlæg i tilknytning til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, herunder forbud mod at drive et anlæg til håndtering af brugt nukleart brændsel eller radioaktivt affald uden en tilladelse
 - d) en ordning for fyldestgørende institutionel kontrol, lovpligtig inspektion, dokumentation og rapportering
 - e) håndhævelsesforanstaltninger, herunder suspension af aktiviteter og ændring eller inddragelse af en tilladelse.
 - f) de organer, der er involveret i de forskellige trin af håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.
- 2) Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser opretholdes og forbedres efter behov under hensyn til driftserfaring, indvundne erfaringer fra

sikkerhedsmæssige risikoanalyser som nævnt i artikel 8, udviklingen af teknologi og resultaterne af forskning.

Artikel 6

Kompetent tilsynsmyndighed

- 1) Medlemsstaterne opretter og opretholder en tilsynsmyndighed, der har kompetence inden for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.
- 2) Medlemsstaterne sikrer, at den kompetente tilsynsmyndighed funktionelt er adskilt fra alle andre organer eller organisationer, der arbejder med fremme eller anvendelse af nuklear energi eller radioaktivt materiale, herunder elektricitetsproduktion og anvendelser af radioisotoper, eller med håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, for at sikre dens faktiske uafhængighed af uretmæssig påvirkning af dens tilsynsfunktion.
- 3) Medlemsstaterne sikrer, at den kompetente tilsynsmyndighed tildeles de juridiske beføjelser og de menneskelige og økonomiske ressourcer, der er nødvendige for, at den kan varetage sine forpligtelser i forbindelse med de i artikel 5, stk. 1, omhandlede nationale rammebestemmelser med passende prioritering af sikkerheden.

Artikel 7

Tilladelsesindehavere

- 1) Medlemsstaterne sikrer, at tilladelsesindehaveren har det primære ansvar for sikkerheden i tilknytning til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. Dette ansvar kan ikke overdrages.
- 2) Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser kræver, at tilladelsesindehaverne under tilsyn fra den kompetente tilsynsmyndighed regelmæssigt vurderer, verificerer og løbende forbedrer deres aktiviteter og anlægs sikkerhed på en systematisk og kontrollerbar måde, så vidt det med rimelighed kan lade sig gøre.
- 3) De i stk. 2 omhandlede vurderinger skal omfatte verifikation af, at der findes foranstaltninger til forebyggelse af ulykker og afbødning af følgerne af ulykker, herunder verifikation af de fysiske barrierer og tilladelsesindehaverens administrative beskyttelsesprocedurer, der skal slå fejl, før arbejdstagerne og befolkningen bliver signifikant berørt af ioniserende stråling.
- 4) Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser kræver, at tilladelsesindehavere opstiller og indfører håndteringssystemer, som på passende måde prioriterer sikkerhed og regelmæssigt verificeres af den kompetente tilsynsmyndighed.
- 5) Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser kræver, at tilladelsesindehavere sørger for og opretholder passende økonomiske og menneskelige ressourcer til at opfylde deres forpligtelser med hensyn til sikkerhed i tilknytning til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, jf. stk. 1-4.

Artikel 8

Sikkerhedsmæssig risikoanalyse

- 1) En sikkerhedsmæssig risikoanalyse og en underbyggende sikkerhedsvurdering udarbejdes som en del af ansøgningen om tilladelse til et anlæg eller en aktivitet. De

opdateres efter behov, efterhånden som anlægget eller aktiviteten udvikler sig. Den sikkerhedsmæssige risikoanalyse og sikkerhedsvurderingens omfang og detaljeringsgrad skal stå i forhold til operationernes kompleksitet og størrelsen af de farer, der er forbundet med anlægget eller aktiviteten.

- 2) Den sikkerhedsmæssige risikoanalyse og den underbyggende sikkerhedsvurdering skal omfatte placering, design, opførelse, ibrugtagning, drift eller afvikling af et anlæg; den sikkerhedsmæssige risikoanalyse skal angive, hvilke standarder der er anvendt ved denne vurdering. Den langsigtede sikkerhed efter lukning skal behandles, navnlig hvordan den i videst muligt omfang sikres med passive midler.
- 3) Den sikkerhedsmæssige risikoanalyse for et anlæg skal redegøre for alle de sikkerhedsrelevante aspekter af placeringen, design af anlægget, kontrolforanstaltningerne under driften og tilsynet. I den sikkerhedsmæssige risikoanalyse og den underbyggende sikkerhedsvurdering redegøres for sikkerhedsniveauet, ligesom de kompetente tilsynsmyndigheder og andre berørte parter forsikres om, at sikkerhedskravene vil blive opfyldt.
- 4) Den sikkerhedsmæssige risikoanalyse og den underbyggende sikkerhedsvurdering sendes til godkendelse hos den kompetente tilsynsmyndighed.

Artikel 9

Ekspertise og kvalifikationer

Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser omfatter uddannelsesordninger, der dækker de behov, som alle parter med ansvar for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald har for at opretholde og videreudvikle den nødvendige ekspertise og de nødvendige kvalifikationer.

Artikel 10

Finansielle midler

Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser garanterer, at der er tilstrækkelige finansielle ressourcer til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, når der er behov herfor i overensstemmelse med princippet om, at forurenere betaler.

Artikel 11

Kvalitetssikring

Medlemsstaterne sikrer, at der etableres og gennemføres passende kvalitetssikringsprogrammer vedrørende sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.

Artikel 12

Gennemsigtighed

- 1) Medlemsstaterne sikrer, at oplysninger vedrørende håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald stilles til rådighed for arbejdstagerne og offentligheden. Denne forpligtelse omfatter også, at den kompetente tilsynsmyndighed skal informere offentligheden på de områder, der ligger inden for dens kompetence. Oplysninger skal stilles til rådighed for offentligheden i overensstemmelse med national lovgivning og internationale forpligtelser, forudsat at dette ikke bringer andre interesser, der er anerkendt i national lovgivning, eller internationale forpligtelser i fare, herunder bl.a. sikkerhed.

- 2) Medlemsstaterne sikrer, at offentligheden får mulighed for at deltage effektivt i beslutningsprocessen vedrørende håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.

Artikel 13

Nationale programmer

- 1) Som en del af de nationale rammebestemmelser opretter og gennemfører medlemsstaterne programmer for håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, som holdes ajourført (i det følgende benævnt "nationale programmer") omfattende alle typer af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald under deres jurisdiktion og alle faser af håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald fra frembringelse til deponering.
- 2) De nationale programmer skal være i overensstemmelse med artikel 4-12.
- 3) Medlemsstaterne reviderer regelmæssigt deres nationale programmer under hensyntagen til tekniske og videnskabelige fremskridt, hvor det er relevant.

Artikel 14

Nationale programmernes indhold

De nationale programmer skal omfatte:

- 1) en opgørelse af alt brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald og forventninger til fremtidige mængder, herunder fra nedlæggelse. Det skal klart fremgå af opgørelsen, hvor materialet befinder sig, og hvor stor en mængde der er tale om, og via passende klassificering skal risikoniveauet angives
- 2) strategier, planer og tekniske løsninger fra frembringelse til deponering
- 3) strategier og planer for perioden efter lukning af et deponeringsanlæg, herunder den tid, i hvilken der opretholdes institutionel kontrol og de metoder, der skal anvendes for at bevare viden om anlægget på lang sigt
- 4) en beskrivelse af de forsknings-, udviklings- og demonstrationsaktiviteter, der er nødvendige for at gennemføre løsninger til håndtering af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel
- 5) større milepæle, klare tidsrammer og ansvar for gennemførelse
- 6) vigtige resultatindikatorer til overvågning af fremskridt i retning af gennemførelse
- 7) vurdering af programomkostninger og det grundlag og de hypoteser, som denne vurdering er baseret på, som skal omfatte en profil over tid
- 8) en beskrivelse af gældende finansieringsordning(er) for at sikre, at alle programomkostninger kan dækkes i henhold til den fastsatte plan.

Artikel 15

Indberetning

- 1) Medlemsstaterne meddeler Kommissionen deres nationale programmer og senere væsentlige ændringer.
- 2) Inden for en frist på tre måneder fra indberetningen kan Kommissionen anmode om yderligere præcisering og/eller revision i henhold til bestemmelserne i dette direktiv.

- 3) Inden for en frist på tre måneder efter modtagelse af Kommissionens reaktion tilvejebringer medlemsstaterne den præcisering, der er anmodet om, og/eller informerer Kommissionen om, hvordan revisionen vil blive gennemført.
- 4) Kommissionen vil tage medlemsstaternes præciseringer og fremskridtet med de nationale affaldshåndteringsprogrammer i betragtning ved afgørelser om at yde finansiel eller teknisk Euratomstøtte til anlæg eller aktiviteter for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald eller ved formuleringen af sine synspunkter om investeringsprojekter i overensstemmelse med Euratomtraktatens artikel 43.

Artikel 16

Rapportering

- 1) Medlemsstaterne forelægger Kommissionen en rapport om gennemførelsen af dette direktiv, første gang senest og herefter hvert tredje år, og drager fordel af gennemgangs- og rapporteringsprocesser i medfør af den fælles konvention om sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.
- 2) På grundlag af medlemsstaternes rapporter forelægger Kommissionen en rapport for Rådet og Europa-Parlamentet om forløbet af gennemførelsen af direktivet. På samme grundlag forelægger Kommissionen ligeledes en opgørelse over radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel på Fællesskabets område og fremtidsudsigterne.
- 3) Medlemsstaterne foranstalter regelmæssigt og mindst hvert tiende år selvevalueringer af deres nationale rammebestemmelser, den kompetente tilsynsmyndighed, det nationale program og gennemførelsen heraf og indbyder til en international peer review af deres nationale rammebestemmelser, myndighed og/eller program for at sikre høje standarder i håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. Resultaterne af enhver peer review skal rapporteres til Kommissionen og medlemsstaterne.

Artikel 17

Gennemførelse

- 1) Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den Medlemsstaterne underretter straks Kommissionen om de trufne foranstaltninger. Disse bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.
- 2) Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv, samt senere ændringer af disse forskrifter.
- 3) Medlemsstaterne meddeler Kommissionen deres første nationale program omfattende alle punkterne i artikel 14 snarest muligt og ikke senere end fire år efter dette direktivs ikrafttræden.

Artikel 18

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 19

Destinatarer

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles,

*På Rådets vegne
Formand*